

Minneord

Olav Christensen, 1955–2014

Olav kom til folkeminnevitenskapen i 1988. Han begynte som grunnfagsstudent, men med virketrang og kreativitet avanserte han raskt til faglig altnuligmann, med ansvar for alt fra lesesalsfester til større pensumomlegginger, og med meninger om det meste. Lenge gikk det gjetord om Den Store Julefesten, der pyntede langbord fylte hele instituttets korridor og Olav kokte suppe på medbragt kokeplate på Ronald Grambos kontor. Det elektriske anlegget var ikke dimensjonert for slikt, men Olavs evne til nettverksbygging fornektet seg ikke. Hans gode venn vaktmester Biong stod klar i kjelleren og skrudde inn nye sikringer hver gang Ronalds kontor gikk i svart. Det tok litt tid før vi fikk mat, men det var en storartet fest. Olavs delaktighet i omfattende omlegginger av pensum og studieordning for grunnfag fikk nok mindre oppmerksomhet, men satte sitt klare merke på faget slik mange årskull av studenter har møtt det. Olavs interesse for studentene var også bakgrunnen for at han senere var den første mottageren av vandrepokalen i sølv som studentene samlet inn

penger til og overrakte som utmerkelse for særlig innsats for studentmiljøet.

Olav og jeg skrev vår første bok i tett samarbeid. Da *Hvite løgner* kom ut i 1992 hadde vi levd med "Lille svarte Sambo" og "Hottentot-Venus" og en rekke andre skikkelser gjennom et par års tid. Olav holdt på med sin magisteravhandling, jeg med min doktoravhandling. Vårt felles bokprosjekt gav ikke bare pusterom, intense faglige diskusjoner og nært vennskap, men også utflukter til Kragerø for å lete etter gjenferdet av en svart postmester, eller til Halden for å se etter en utstoppet neger – som heldigvis viste seg å være en trefigur.

Olav tok magistergraden med avhandlingen *Skiidrett før Søndre* i 1993. Her undersøkte han hvordan skiløping gradvis ble nasjonalisert og borgerliggjort som del av nasjonsbyggende arbeid fra slutten av 1700-tallet og fremover. Interessen for friluftsliv og natur tok han med seg videre til doktogradsprosjektet. Nå var det samtidens ungdomskultur som stod i sentrum. På grunnlag av et omfattende feltarbeid blant en gjeng snowboardentusiaster som tilbragte så mye tid de kunne i Hemsedal, skrev han avhandlingen *Absolutt snowboard. Studier i sidelengs ungdomskulturer*, og tok doktorgraden i 2001. Som post.doc.-stipendiat i årene 2003–2007 fortsatte Olav arbeidet med ungdomskultur, medier og mediebruk. Samtidig slapp han aldri interessen for folkeminner og folketradisjon.

Dette lå også bak hans store og langvarige engasjement i Norsk Folkeminnelag, der han var styremedlem fra 1995 og frem til sin død. Han kom til dette arbeidet med et brennende engasjement for folkloristik-

ken og for immateriell kulturarv. Med nye faglige perspektiver og stor kreativitet bidro han sterkt til å fornye lagets virksomhet. I Folkeminnelaget arbeidet han med utgivelsen av kulturvitenskapelige bøker, han var aktiv idémyndrer, og redaktør for flere av lagets utgivelser. Utgivelsen av doktoravhandlingen hans, i samarbeid med Gyldendal i 2002 og boka *Bergteken. Nye vegar til gamle segner* fra 2000 vil bli husket blant lagets fineste produksjoner.

Den viktigste hendelsen i Olavs liv var likevel at Lomann kom til verden. Jeg husker fremdeles den intense varmen i stemmen hans da han fortalte at han skulle bli pappa. Også faglig gav dette Olavs liv en ny retning. Undersøkelser av barne- og ungdomskultur ble enda viktigere for ham, sammen med en sterk overbevisning om at forskning også er verdiformidling. Denne innstillingen fulgte Olav fra vårt tidlige bokprosjekt, gjennom hans forskning på ungdomskultur og frem til boka *Sølv-guttene. Lyden av et fellesskap* som han skrev sammen med Tove Valmot i 2010. Den er ikke bare en vakker bok om et enestående kor, men forteller også, med Olavs egne ord, om ”en måte å være gutt på”. De korte tekstene undersøker oppvekst, verdier og om de forventningene som stilles til gutter som bruker sine barne- og ungdomsår i koret, slik hans egen Lomann også har gjort.

Også etter post.doc.-perioden var Olav tilknyttet fagmiljøer ved Universitetet i Oslo gjennom flere forskningsprosjekter. Han arbeidet med ungdomskultur, nasjonal kultur, museer og friluftsliv. Olav var en glitrende forsker: nyskapende, iderik og analytisk sterk. Likevel brant han først og fremst for formidling. Som student gikk han på kurs i akademisk skriving. Da oppgaven var populær formidling av fagstoff, planla kurskameratene avis-kronikker og intervjuer. De dristigste drømte om radio. Olav tenkte større. Han ville montere store skjermer langs Karl Johan fra Slottet til Stortinget for å fortelle om folkloristisk arbeid og om skiløpingens historie. De to utstillingene som han skapte i senere år, realiserte kanskje denne ungdommelige visjonen. *Arven etter Nansen* fra 2011 og *Kaldt hav – hete spørsmål* fra 2014 var faglig dristig og teknologisk avansert formidling av komplisert fagstoff på en lekende måte.

Olav var en enestående faglig ressurs og en svært god venn. Han etterlater seg et stort tomrom i fagmiljøet og et dypt savn hos alle som kjente ham.

Anne Eriksen